

BUDAPEST, III. KERÜLET, SZENTENDREI ÚT (HRSZ. 18432)

Faültető gödrök kialakítása

Lelőhely-azonosító: 45907, 50541, 55787, 72911

KULCSSZAVAK: római kor, vízvezeték

BUDAPEST, DISTRICT III, SZENTENDREI ROAD (PLOT NO. 18432)

Excavation of tree pits

Site IDs: 45907, 50541, 55787, 72911

KEYWORDS: Roman Age, aqueduct

2020. július 2-án Budapest, III. kerület Szentendrei úton (hrsz. 18432), a két útpálya közötti zöld sávban, a Miklós tértől a Záhony utcai kereszteződésig faültető gödrök kiásását figyeltem meg. Összesen 21 db faültető gödört ástak ki, 1×1 méter méretben, 1 méter mélységben.

A 11. számú gödörben, egy, a római vízvezetéken szállított vízből kivált travertino tömb északi oldalán humusz, alatta kevert barna föld, alatta egymás melletti kövek halmaza került elő (1. kép). Utóbbi kb. 65×30 cm részen, kb. 1 méter mélyen, 104,07 mBf szinten található, elképzelhető, hogy a vízvezeték köveinek leomlott maradványa.

A 19. számú gödörben a humusz alatt a Szentendrei út korábbi törtköves alapozása húzódott, alatta a gödör nyugati falában fekete, laza törmelékes réteg volt 55–65 cm mélységig, alatta sárga, kőzetlisztes agyag látszott, amelyből egy Drag. 37 terra sigillata tál reliefes oldaltöredéke (Kr. u. 2. század második fele – 3. század első harmada) és egy 16×20 cm méretű, nagyjából téglalap alakúra hasított kő került elő.

A 21. számú faültető gödörben megtaláltuk a vízvezeték egyik pillérét. Ebben a gödörben a humuszt kavicsos, kevert barna feltöltés váltotta, amely alatt világossárga, kőzetlisztes réteg volt. Ez a faültető gödör

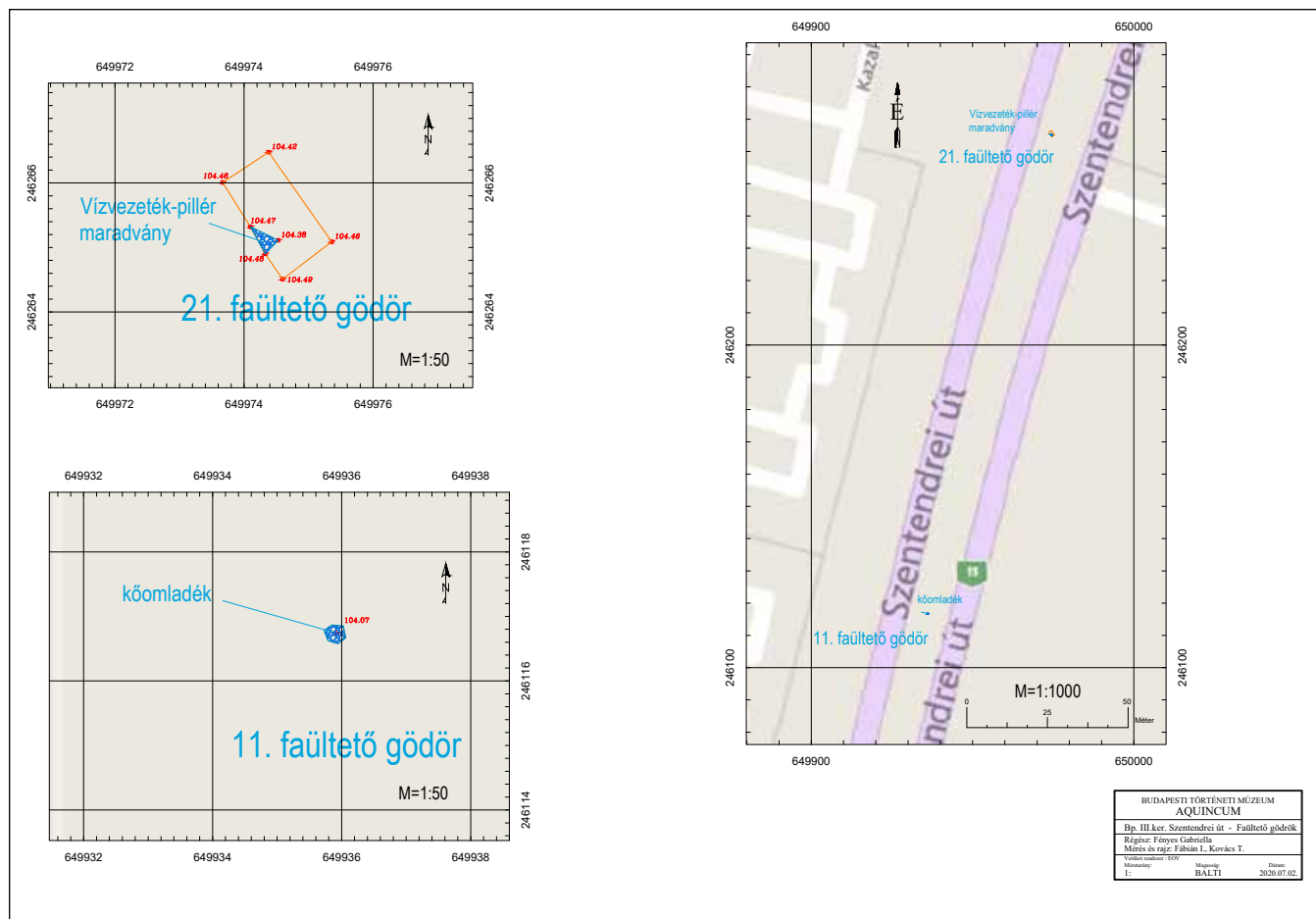
On July 2, 2020, tree pit excavations were monitored along the green area between the two traffic lanes on Szentendrei Road (plot no. 18432), between Miklós Square and the intersection with Záhony Street.

A total of 21 tree pits were excavated, each measuring 1×1 meters and 1 meter in depth.

In Pit No. 11, on the north side of a travertine block—precipitated from water transported by the Roman aqueduct—humus was observed, followed by mixed brown soil, beneath which a pile of adjacent stones appeared (Fig. 1). This feature, covering approximately 65×30 cm and located about 1 meter deep at 104.07 a.B.S.l.* may represent collapsed stones from the aqueduct structure.

In Pit No. 19, beneath the humus layer, the earlier crushed-stone roadbed of Szentendrei Road was present. Below that, a black, loose, debris-filled layer was visible in the western wall between 55–65 cm depth. Under this, a yellow, silty clay layer appeared, from which a relief-decorated sherd from a Drag. 37 terra sigillata bowl (dating to the late 2nd – early 3rd century CE) and a roughly rectangular-cut stone measuring 16×20 cm were recovered.

* above Baltic Sea level

1. kép: A kőomladék és a vízvezeték-pillér maradvány geodéziai felmérése (Készítette: Fábán István – Kovács Tibor)

Fig. 1. Geodetic survey of the stone collapse and aqueduct pier remains (Prepared by István Fábán – Tibor Kovács)

2. kép: Vízvezeték-pillér maradványa a 21. számú faültető gödörben (Fotó: Fényes Gabriella)

Fig. 2. Remains of a Roman aqueduct pier in Tree Pit No. 21 (Photo by Gabriella Fényes)

keleti oldalán kb. 40 cm mélyen indult, és a faültető gödör nyugati oldala felé lejtett. Ott kb. 90 cm mélységben kezdődött. Ez a réteg fedte a vízvezeték pillérének maradványát, ami a mai talajszinttől mért 90 cm mélységben, 104,48 mBf szinten került elő. A pillérből a faültető gödör déli sarkánál 37×50 cm-es rész lóg be (2. kép). Mellőle régészeti korú lelet nem került elő.

A többi faültető gödör régészeti szempontból negatívnak bizonyult. Sittes, szemetes feltöltések, kevert rétegek, a Szentendrei út korábbi útburkolatai látszótak bennük.

RÉSZTVEVŐK: Fényes Gabriella régész, Kovács Tibor geodéta

Fényes Gabriella

In Pit No. 21, part of a Roman aqueduct pier was uncovered. Beneath the humus was a gravelly, mixed brown fill, followed by a light yellow, silty layer. This stratigraphic unit began at approximately 40 cm depth on the eastern side of the pit and sloped downward to the west, reaching approximately 90 cm depth. This layer overlay the remains of the aqueduct pier, which was encountered at a depth of 90 cm below the modern ground surface, at an elevation of 104.48 a.B.S.I.. A 37×50 cm portion of the pier protruded into the southern corner of the pit (Fig. 2). No archaeological finds were recovered directly adjacent to the structure.

All other tree pits yielded negative archaeological results. Their fills consisted of demolition debris, modern refuse, mixed soils, and remnants of previous road surfacing associated with Szentendrei Road.

CONTRIBUTORS: Gabriella Fényes (archaeologist), Tibor Kovács (surveyor)

Gabriella Fényes